

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2012. október
- kivonat -

**Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízrajzi és Adattári Osztálya,
az Alsó-Tisza vidéki Vízügyi Igazgatóság,
és a VITUKI Nonprofit Közhasznú Kft.
Hidrologiai koordinációs és állapotértékelési Osztálya**

**Budapest, Szeged
2012. október 5.**

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

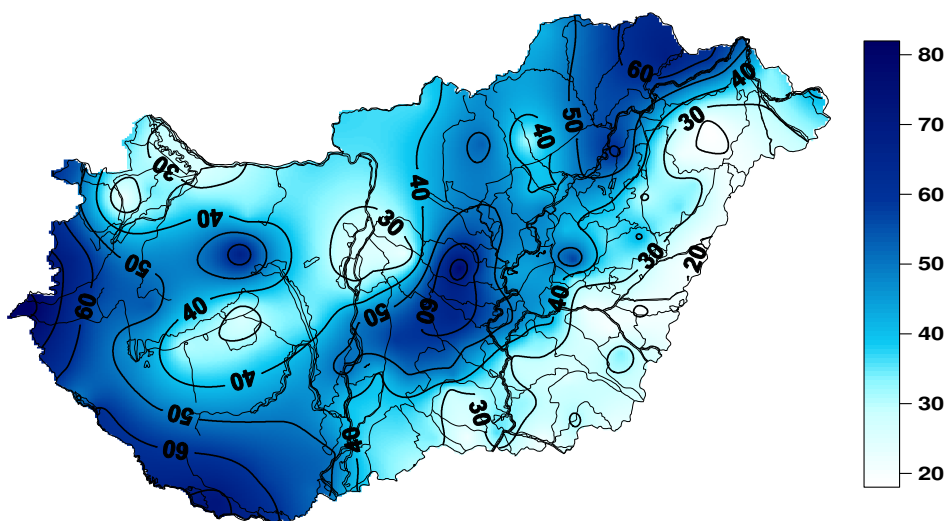
Csapadék

2012 szeptemberében a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 18 mm (Nyíregyháza) és 82 mm (Szentgotthárd-Farkasfa) között alakult, az országos területi átlagérték 41 mm volt, ami 6 mm-rel (13%-kal) maradt el a viszonyítási időszak (1971-2000) szeptember havi átlagától.

Szeptemberben az ország területének túlnyomó részén az átlagosnál kevesebb csapadék hullott. Az átlaghoz viszonyított legnagyobb havi csapadékhiány (20-29 mm) a Hanságban, a Szigetközben, a Külső-Somogyban, valamint a Nyírség és az Érmellék területén alakult ki. Az átlagos szeptemberi értékhez viszonyítva számottevő csapadéktöbblet (20-37 mm) a Kiskunság középső és északi részén fordult elő.

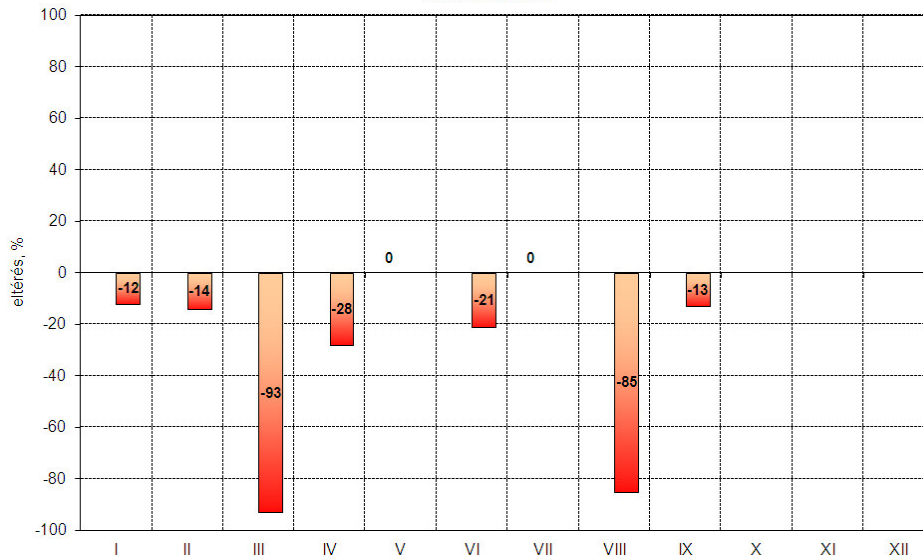
Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított a legnagyobb csapadékhiány (29 mm) Nyíregyháza, a legnagyobb csapadéktöbblet (37 mm) Cegléd állomáson fordult elő.

A 2012. szeptember havi csapadékösszeg (mm) területi eloszlása

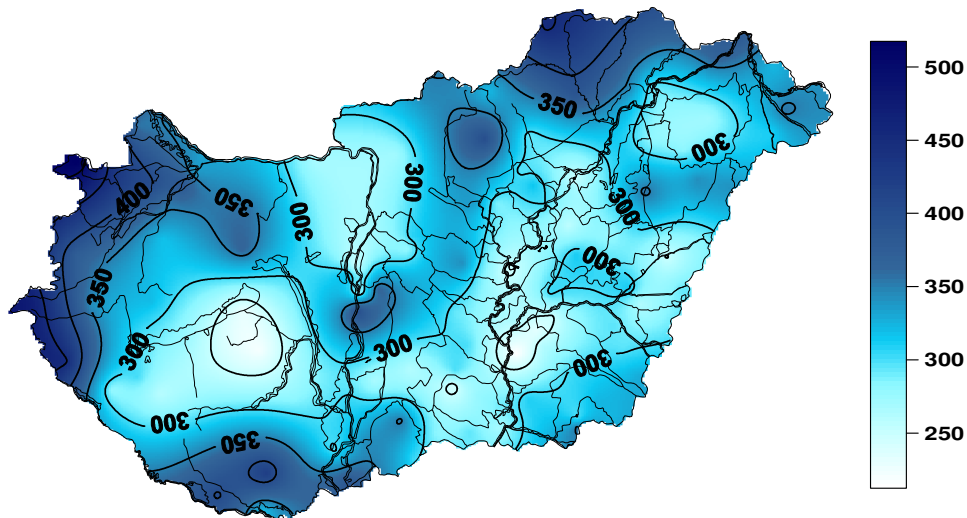
A következő szövegtáblában a 2012. évre vonatkozóan havi bontásban mutatjuk be a csapadékösszeg országos területi átlagértékének relatív eltérését a sokévi középértéktől.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2012. évben

A 2012. január-szeptember kilenchesvi csapadékösszeg 212 mm (Szentés) és 518 mm (Sopron-Fertőrákos) között alakult, az országos területi átlagérték 313 mm volt, amely az időszakos átlagnál 121 mm-rel (28%-kal) alacsonyabb.

A 2012. január-szeptember havi csapadékösszeg (mm) területi eloszlása

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb kilenchesvi csapadékhiány (200-272 mm) a Dunántúl délnyugati részén, a legnagyobb csapadéktöbblet (1-14 mm) a Sopron térségében alakult ki.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb kilenchesvi csapadékhiány (272 mm) Nagykanizsa, a legnagyobb csapadéktöbblet (14 mm) Sopron-Fertőrákos állomáson fordult elő.

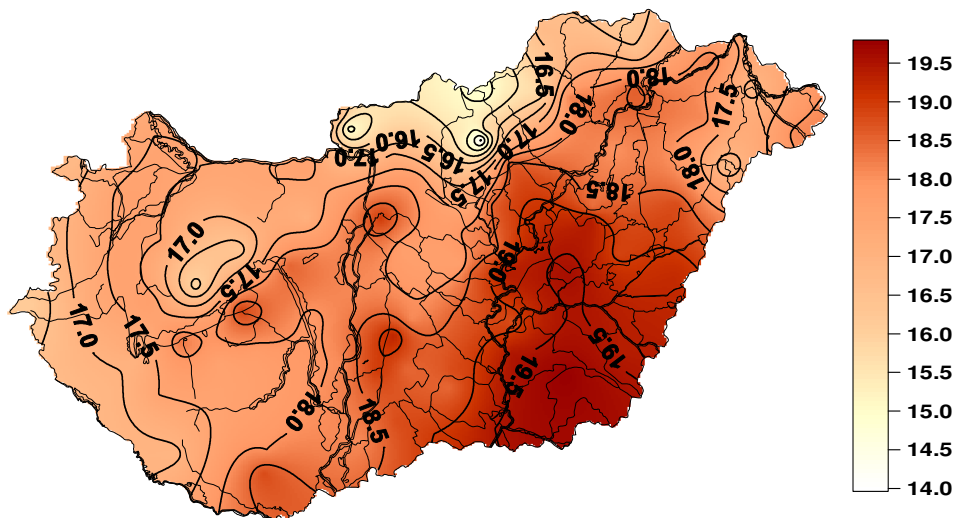
Léghőmérséklet

A szeptember havi középhőmérséklet 13,9°C (Kékestető) és 19,8°C (Orosháza) között alakult, az országos területi átlagérték 17,8 °C volt, ami 2,3°C-kal (!) magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta az átlagos szeptemberi értéket.

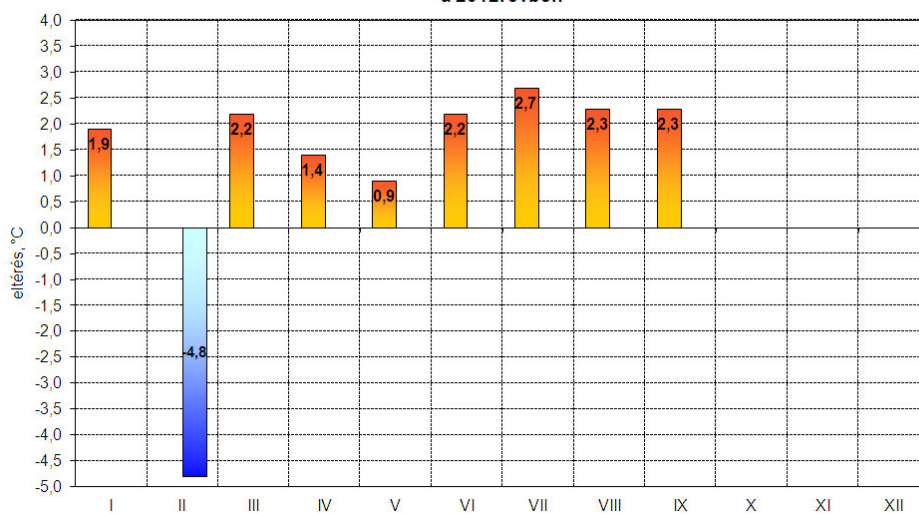
Országos áttekintésben a szeptember havi átlaghoz viszonyított legnagyobb eltérés (3,5°C) Orosháza állomáson fordult elő.

A 2012. szeptember havi középhőmérséklet (°C) területi eloszlása

Az alábbi szövegtáblában a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek ideji alakulását szemléltetjük.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékeinek sokévi (1971-2000) átlagától való eltérése (°C) a 2012. évben

Talajnedvesség

A talaj nedvességtartalmának mélységi rétegenkénti jellemzését – beleértve a területi különbségek bemutatását és rövid értékelését – az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott, %-ban megadott talajtelítettségi adatok alapján végeztük el.

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma szeptember végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen magasabb volt. Általában a 60-80% közötti telítettségi értékek voltak a jellemzők.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalma síkvidékeinken szeptemberben számottevően nem változott. Az Alföld déli és keleti részén a 10-20% közötti telítettségi értékek voltak jellemzők. A Duna-Tisza köze északi felében, az Északi-középhegység előterében, valamint a Kisalföld területén a nedvességtartalmat a 20-30% közötti telítettségi értékek jellemezték.

Síkvidékeinken az 50-100 cm-es talajréteg nedvesség-tartalmában szeptemberben mérsékelt csökkenés következett be. A hónap végén a jellemző telítettségi értékek 15-25% között alakultak.

Talajvíz

Szeptemberben a síkvidéki területeken csökkent a talajvízszint. A csökkenés értéke jellemzően a 0-25 cm közötti értéktartományba sorolható. Nagyobb (25-50 cm) eltérés néhány kisebb körzetben a Dráva-menti síkság, a Mezőföld és a Tiszántúl területén fordult elő.

Az 1971-2000. közötti időszak tárgyhavi átlagértékénél szeptemberben a síkvidéki területek csaknem mindegyikén alacsonyabban helyezkedett el a talajvíztükör. A legnagyobb (>300 cm) eltérések továbbra is a Duna-Tisza közén, a Hátság területén és a Mátra előterében jelentkeztek. Jelentős (100-200 cm) eltérés mutatkozott a Nagykunság, a Hortobágy és a Körös-Maros köze több részterületén. A Nagykunság, a Körös-Maros köze, a Mezőföld és a Dráva-menti síkság egyes körzeteiben 50-100 cm eltérések, a Kisalföldön, a Mezőföld jelentős részén és a Tiszántúl északkeleti részén 50 cm-nél kisebb különbség-értékek mutatkoztak.

A viszonyítási időszaknál magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Hajdúhát déli részén, a Központi-Nyírség részterületén, a Szolnoki-ártér és a Maros-hordalékkúp területén, továbbá a Mezőföld északkeleti peremterületén és az Alsó-Szigetköz kisebb körzetében. A síkvidékek országos területi átlaga szerint a talajvíztükör 2012. szeptember hónapban az 1971-2000. közötti időszak szeptember havi átlagértékénél 50-55 cm-rel alacsonyabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2012 szeptemberében országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 67,94 millió m³ volt, amely 13,93 millió m³-rel (26%-kal) haladta meg az előző havi mennyiséget. A szeptember havi vízforgalom egy része a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán belvízelöntés az ország területén nem fordult elő.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2012 szeptemberében országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 12,52 millió m³-rel (20%-kal) csökkent.

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2012. szeptember végén kiadott hosszútávú meteorológiai előrejelzése szerint október az átlagosnál kissé melegebb és szárazabb, november az átlagosnál kissé hidegebb és kissé szárazabb, december az átlagosnál kissé melegebb és kissé csapadékosabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékközökben várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

Hónap	Havi középhőmérséklet (°C)	Havi csapadékösszeg (mm)
október	9,8 – 11,6 (10,2)	20 – 60 (46)
november	2,1 – 5,8 (4,2)	30 – 60 (53)
december	-0,7 – 2,8 (0,6)	35 – 65 (44)

Az OMSZ 2012. október 5-én kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napon mérsékeltén változékony őszi időjárás várható. Az időszak első két napját jellemző enyhe időt követően számottevő lehűlés valószínű. A jövő hét első felében az évszakos átlagnál kissé alacsonyabb, az időszak utolsó harmadában az évszakos átlaghoz közeli hőmérséklet várható. Számottevő – területi átlagban 10 mm/nap mennyiséget elérő – csapadéokra az időszak végén lehet számítani.

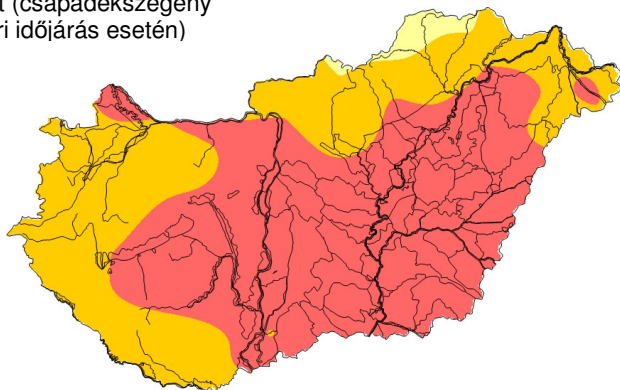
A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2012. októberre előrejelzett értékei

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2012. szeptemberi és 2011. szeptemberi értékeiből számított arányszám országos átlaga 0,834. Ezek szerint az idej szeptember a tavalyihoz hasonlóan száraz volt.

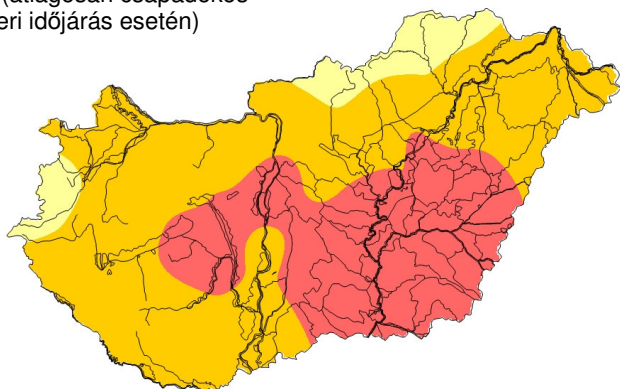
Az októberre előrejelzett GVM-értékek térképszerű feldolgozását a következő ábrán mutatjuk be. Ennek tanúsága szerint októberben országosan száraz vízháztartási helyzet várható. Csapadékszegény októberi időjárás esetén (A-változat) a GVM az ország nagy részén 0,4 alatti lesz. A száraz vízháztartási helyzet még csapadékosabb októberi időjárás esetén is az ország nagy részén fennmarad (B-és-C változat).

A Gördülő Vízháztartási Mutató (GVM) 2012. októberre előrejelzett értékei

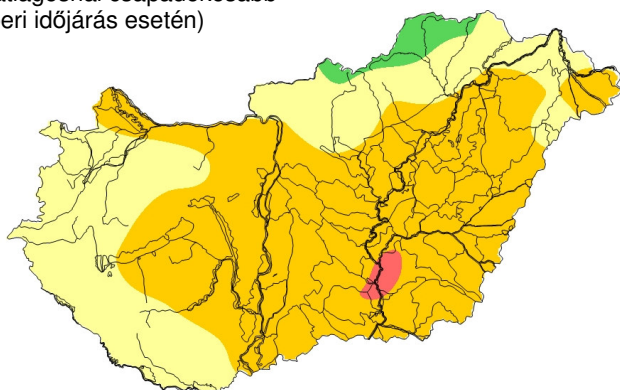
A-változat (csapadékszegény októberi időjárás esetén)

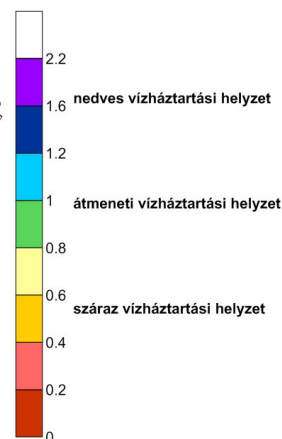
B-változat (átlagosan csapadékos októberi időjárás esetén)

C-változat (átlagosnál csapadékosabb októberi időjárás esetén)

GVM

A GVM októberre előrejelzett értékei az A-változatban jóval elmaradnak a sokévi októberi átlagtól és erősen megközelítik, vagy elérik a korábbi években előfordult októberi minimumot, Mosonmagyaróvár és Siófok esetében a korábbi minimumnál is alacsonyabbak.

A GVM - adatok egyben azt is jelzik, hogy az idei aszály, illetve a szárazság nem zárult le augusztusban, a vízhiány szeptemberben is fennállt, és egy darabig minden bizonnyal októberben is erre kell számítani. Kiterjedt őszi belvízi elöntések megjelenésére egyelőre nem lehet számítani. Lokálisan előforduló, rövid idő alatt lehulló nagy mennyiségű csapadék hatására kisebb elöntések kialakulhatnak.